

Viggo Sørensen:

Året, der gik

– beretning fra center og ordbog

2008 bragte ikke redaktionen af Jysk Ordbog så langt frem, som vi kunne have håbet. Det er mange år siden, der blev redigeret så få ordbogsspalter som i år: kun 165 (med 6 hhv. 42 tilhørende udtale- og udbredelseskort).

Den sparsomme redaktion skyldes sammenfald af mange omstændigheder. Alle ordbogens faste redaktører har således følt sig forpligtet til at levere bidrag til dialektologisk og sproghistorisk anlagte værker såvel som forskningsformidlende udgivelser. En redaktør har desuden bidraget med to foredrag i lingvistisk og leksikologisk sammenhæng. Fagligt engagement har været drivkraften, men ingen af os har heller været upåvirket af de ny styringsmekanismer i universitetspolitikken, som præmierer lettællelig produktion, men er aldeles blinde over for langvarige forskningsprojekter som Jysk Ordbog.

En redaktør har også lagt arbejde i den fornyelse af ordbogens tekniske platform, som skal omtales nærmere nedenfor. Og endelig har vor yngste redaktør har været hårdt hængt op på undervisning og forskning i adjunkt-regi. De få ordbogsspalter har altså sin rimelige forklaring, men alligevel kan vi ikke være tilfredse, set i bakspejlet. Vi er enige om, at der skal anderledes fart på redaktionsarbejdet i 2009. I år nåede vi trods alt frem til In-, men bogstav J kalder med centrale ord som *jern*, *jord* og *jul*.

Arbejdet uden om redaktionen – til forberedelse af den og til præsentation af den på nettet – har været kendetegnet af samme seje og effektive træk som de foregående år, ledet af vor sekretær og vor mangeårige medarbejder finansieret over eksterne midler.

Besvarelser af endnu 109 spørgeliste-spørgsmål er indtastet i database, og på grundlag heraf er der tegnet 356 ny redaktionsforberedende kort over udbredelsen af ord og udtaler. Kun 12% af ordbogens omfattende spørgelistemateriale mangler nu indtastning; resten ligger ordnet (det meste elektronisk), let overskueligt for kommende redaktion.

I de sidste tyve år har vi sagt, at indsamlingsarbejdet til Jysk ordbog er tilendebragt. Det passer også stort set, men ind imellem dukker der alligevel nyt kildemateriale op, fx med den novelle- og digtsamling, som

vi præsenterer her i hæftet s. 31. Der udskrives derfor stadig sedler til ordbogens centralkartotek – i år er det faktisk blevet til 4.300 sedler (en forøgelse af kartoteket på knap 1,5 promille).

I årets løb er web-ordbogen blevet forøget med afsnit Hy-Hæ. Publikeringen på nettet kræver fortsat en afsluttende gennemlæsning af de redigerede afsnit og en grundig kontrol af deres formattering. Afsnit Hø- (og måske endda Hå-) kunne også være kommet på nettet, hvis ikke ovennævnte finish var blevet nedprioriteret midt på året, for at den pågældende medarbejder kunne deltage i forarbejdet frem mod en ny teknisk platform samt deraf følgende revision af de ældre afsnits opsætning.

Vort partnerskab med en række andre forskningscentre inden for rammerne af DK-CLARIN (kort omtalt i forrige års beretning) har fra 1. januar 2008 ført til videnskabsministeriel finansiering (over en treårig periode) af i hvert fald hovedparten af vore ønsker; og samarbejde med Det Humanistiske Fakultets IT-afdeling skulle muliggøre optimal anvendelse af midlerne. For første gang i lange tider tør vi tro på, at Jysk Ordbog reddes over i en ny skærmudgave, inden den eksisterende bryder ned på grund af forældet teknik.

Ord & Sag udgives nu på 28. år. Vi har indtryk af, at læserkredsen – ordbogens meddelere, samarbejdspartnere og øvrige venner – har accepteret hæftets særegne blanding af beretning, forskning, formidling og underholdning. Den øgede regulering af forskningen kan imidlertid blive en trussel for en sådan blandform. Der lægges i disse år op til, at artikler kun krediteres som forskning, hvis de publiceres i anerkendte (og helst highrankede) tidsskrifter – efter forudgående fagfællebedømmelse (som i værste fald kan tage måneder). Ord & Sag passer hverken indholds- eller produktionsmæssigt ind i dette mønster, og så kan det fremover blive svært fx at tiltrække videnskabeligt anlagte artikler udefra.

Uanset hvilke – praktiske eller administrative – vanskeligheder, vi er stødt på, så er der ingen af Jysk Ordbogs medarbejdere, der kunne drømme om en bedre arbejdsopgave. Tro det eller ej: ordbogsarbejdet er fuldt af overraskelser, udfordringer, erfaringer og happy endings. Hvad mere kan man forlange? Jo selvfølgelig, at det alt sammen formidles videre til læseren / brugeren.

I håb om, at det blot glimtvist lykkes for os, vil vi ønske alle ordbogens venner en glædelig jul og et godt nytår.